

De **Roué**
Hupsel
groene
oorlog

Thriller

UITGEVERIJ CONSERVE

1

De schaduwen flakkerden langs de houten huisjes, links en rechts, net binnen de verste hoeken van zijn gezichtsveld, als gestalten die steeds haastig terugstapten in onzichtbare deuropeningen. In en in moe als hij was, maakte het hem toch weer gejaagd, en hij wenste bijna dat dr. Adoena het vuur zou doven. Desondanks bleef hij naar het opspringende fel oranje schijnsel zitten staren, voelde hij hoe de hitte zijn wangen en de huid bij zijn ogen deed verstrakken en zijn borst doorstoofde.

Adoena, die naast hem zat, maakte een lichte beweging, maar zelf had Remy Kanhai het gevoel dat hij, sinds hij op de houten bank was gaan zitten, zwaar in gewicht was toegenomen. Hij voelde zich uitgeput, oud en log als een kei, ondanks zijn achtendertig jaar; het was een beroerde en lange dag geweest. Goeie dagen in Pikinslee waren dagen dat je in je hangmat kon blijven liggen en alles kon laten gaan. Adoena naast hem gaf hem, ondanks het feit dat hij tien jaar ouder was, als voormalig directeur van het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen en op het ogenblik voorzitter van een van de grootste organisaties van binnenlandbewoners en eigenaar van een houtconcessie in Sipaliwini, de indruk dat hij even licht en rap en rusteloos was als een kolibrie.

‘Je weet natuurlijk wat voor risico’s je loopt als je mij op komt zoeken,’ zei Adoena met zijn diepe basstem.

‘Ik zou ook niet naar je toe zijn gekomen, als dat niet nodig was geweest voor de belangen van de mensen in het binnenland, en ik je advies niet nodig had gehad. Niet nu ik enkele dagen terug door Snijders van de oppositie te grazen ben genomen. Het is net alsof je in een kreek woont waarin een bordje staat met “Pas op: pirengs”, zelfs in niet-regeringskringen. Maar dat weet jij allemaal wel.’

‘Ja hoor, dat weet ik,’ beaamde dr. Adoena droog.

De schaduwen sprongen naar voren, trokken zich weer terug. ‘Ik ben ook gevolgd toen ik hierheen kwam. Die speurneuzen van de oppositie proberen al tijden om me ergens op te betrappen. Maar ik moet je spreken! Paul, ik heb mijn uiterste best gedaan om alles te doorgronden wat ik in die papieren van de voormalige commissie heb aangetroffen, sinds ze me voorzitter hebben gemaakt, maar ik heb natuurlijk mijn beperkingen. En ik wilde geen diepgaande vragen stellen aan die ambtenaren uit de stad. Dan kan je er donder op zeggen dat het uitlekt, en waarschijnlijk regelrecht naar die haaien van de pers en de tegenpartij.’

‘Ja, dat is tegenwoordig de definitie van een regerings-deskundige,’ zei Adoena, nog droger dan zonet. ‘Iemand die journalisten zoveel mogelijk uit de weg gaat.’

‘Of die, om lastige vragen te omzeilen, je alleen een antwoord geeft waarvan hij denkt dat je het wilt horen,’ zei Kanhai gelaten. ‘Dat ben ik ook al tegengekomen.’

‘Maar het heeft toch ook z’n voordelen om zo’n commissie te leiden,’ zei Adoena met een geamuseerd lachje.

‘Jawel, maar in zo’n regeringscommissie zitten is voor een Assembleelid ook geen lolletje, hoor. Dat op en neer reizen naar het binnenland. Hoeveel keer ik al niet gewenst heb dat ik in Paramaribo terug was... ik heb een leuke woning waar ik tenminste op mijn erf onder die manjaboom kan gaan zitten, zonder me af te hoeven vragen of de schaduwen misschien opschrijfboekjes bij zich hebben. Maar genoeg gezeurd. Ik heb mezelf kandidaat gesteld en ik ben van plan een goed stuk werk te leveren, zo goed als ik kan tenminste.’

‘En dat is al heel wat,’ zei Adoena onverwacht, terwijl hij het glas uit Kanhais slappe hand pakte en de kleine ambergele vijver onderin bijschonk. ‘Ai mi boi, toen ik hoorde dat de commissie over goudconcessies in handen zou vallen van een Assembleelid die vóór de verkiezing gewoon journalist was geweest...’

‘Alsjeblieft!’ zei Kanhai en vertrok zijn gezicht in overdreven fijngevoeligheid. ‘Public relations-adviseur, hoor.’

‘Net wat je wilt. Maar goed, ik heb de grootste trammelant geschopt. Ik wist dat het nooit gebeurd zou zijn als maar één van de oudere Assembleeleden die commissie had willen leiden, en dat feit alleen al vond ik de meest vernietigende aanklacht tegen het huidige parlement die je maar kunt verzinnen. Alles wat ik toen gezegd heb is natuurlijk opgetekend om tegen jou te worden gebruikt, te gelegener tijd. Tegen mij hebben ze het al gebruikt, en godzijdank is dat tenminste nu voorbij. Maar wat jou betreft had ik mij vergist. Je hebt bergen verzet; je had de zaak als bij toverslag onder de knie. Dus als jij je carrière om zeep wilt brengen door mij nu om raad te vragen, dan zal je die godverdomme krijgen ook.’

Adoena duwde Kanhai met niet helemaal voorgewende woede het glas in z’n hand. ‘Maar dat geldt enkel en alleen voor jou,’ voegde hij eraan toe. ‘Ik zou de regering nog niet vertellen hoe ze bomen in het bos moeten tellen, zolang mijn partijvoorzitter me daar niet om vraagt.’

‘Dat weet ik, Paul.’ Remy liet nadenkend de cognac rondlopen in zijn glas. ‘In dit land hangt alles samen met persoonlijke en enge politieke partijbelangen, ik word er doodziek van. Het landsbelang komt op de laatste plaats.’

Dat heb ik goed begrepen sinds ik de politiek ben ingerold.

Ik had voorheen niet gedacht dat sommige leden van de partij onderhevig zijn aan zo’n enge bewustzijnsvernauwing. Op alles ja en amen knikken wat de leiding bepaalt en dat alleen maar om niet uit de gratie te geraken.’

‘Dat zit er diep in,’ zuchtte Adoena, terwijl hij zijn cognacglas van het tafeltje pakte. ‘Het is dus ook een kwestie van mentaliteit en dat zal de komende jaren echt niet veranderen. Je verstand gebruiken en met de stroom meegaan is volgens mij de juiste weg... anders ga je je nek breken en vallen in een uitzichtloos groot gat. Ai mi boi, we zitten in een vicieuze cirkel die niet te doorbreken is.’

Remy nipte met een frons aan zijn cognac. ‘Goed, vertel me dan eens Paul, is dat het enige wat de welvaart in ons land tegenhoudt?’

‘Natuurlijk niet. Neem nou het onderhandelen met een buitenlandse investeerder. Je moet daarvoor de juiste mensen in huis hebben, die weten waarover het gaat en geen politici die niet verder kijken dan hun neus lang is,’ zei Adoena ogenblikkelijk.

Kanhai glimlachte zuur. ‘Ja, maar dat is het niet alleen. Dat is het bij lange na niet. Ik weet best dat het een stelletje boeven is, die verziekt zijn door haat en nijd, en dat hun denkwerk bijkans versteend is. Maar dat was stukken erger bij de vorige regering. Ik heb rapporten gezien die nog uit die tijd dateren. Elke keer werd er weer gekibbeld in die combinatie omdat alle partijen medezeggenschap wilden hebben in alles en nog wat. Dat zorgde voor een enorme stagnatie bij het uitvoeren van alle plannen die gemaakt werden. Nu is alles gelukkig eerlijk verdeeld, nou ja, eerlijk verdeeld tussen haakjes, maar we kunnen nu tenminste een begin maken met een structurele goudindustrie.’

‘Ja, een begin, en al die goudmonsters die nog steeds worden opgestuurd naar Canada. Ik vraag me vertwijfeld af of we al die tijd die maatschappij niet bezig zijn te voorzien van enorm veel goud zonder dat ze er een cent voor betalen,’ zei Adoena smalend.

Kanhai grinnikte diep in zijn keel. Hij tuurde een ogenblik in de vlammen. Hij stond op en liep waggelend naar de waterkant, waar hij met z’n rug gekeerd naar de vlammen naar de rivier keek.

De Canadezen waren al vier jaren bezig goudmonsters te verzamelen die ze voor verder onderzoek opstuurden naar Ottawa. Als het onderzoek gunstig was en er voldoende goud was aangetroffen in de bodem, was die maatschappij voornemens een overeenkomst aan te gaan met de Surinaamse overheid om een moderne goudmijn op te zetten. Tot nu toe was het resultaat wat betreft de goudmonsters meer dan gunstig.

Twee maanden terug had hij een diepgaand gesprek gevoerd met een ingenieur van MELDON en die had hem verteld dat nu al bewezen was dat er enorm veel goud zat in dat deel van het land waar de monsters waren gehaald.

Hij beschikte ook over een kaart waarop was aangegeven dat er een goudspoor liep vanuit Ghana naar de Atlantische Oceaan en weer opdook bij Frans-Guyana en bij de Surinaamse grens enorm breed werd; vooral in het gebied waar MELDON de goudvoorraad had aangetroffen. Satellietfoto's hebben dit trouwens jaren geleden aangetoond. En ook die foto's had hij in zijn bezit.

Wetenschappelijke methoden in dit land om naar goud te zoeken doen het uitstekend zolang er overal duizenden voor de hand liggende wetenschappelijke feiten in vrije omloop zijn: meetbare en niet mis te verstane feiten. Zoals hoe een steen valt, en wat de rangschikking is van de kleuren van een regenboog. Maar wanneer je dan het stadium hebt bereikt waarin het onderzoek de waarde van tienduizenden dollars per experiment gaat belopen, dan moet je het uit handen geven en kunnen dergelijke experimenten alleen nog door multinationals met internationale ervaring zoals MELDON worden gefinancierd. Regeringsinstellingen kunnen eigenlijk alleen maar derderangs mensen gebruiken die de recepten in hun kookboek niet kunnen en durven opfrissen met plotselinge flitsende invallen die je nodig hebt om vernieuwende ontdekkingen te volgen. Het resultaat is: onvruchtbaarheid, onbeweeglijkheid en vermolming. Expertise uit het buitenland heb je als derdewereldland dus dringend nodig. En daar schuilt het gevaar. Die multinationals belazeren je bij het leven en gaan er vandoor met al jouw bodemschatten. Ze maken grof misbruik van de situatie.

Kanhai liep terug naar Adoena. Hij zuchtte diep. 'Er rust een zware taak op me om met die lui van MELDON te gaan onderhandelen.'

'Je moet veel adviezen inwinnen hier in Suriname, maar meer nog in het buitenland,' antwoordde Adoena peinzend, terwijl hij in de vlammen staarde.

'Daar ben ik al geruime tijd mee bezig.'

'Ja, dat weet ik.'

'En dan moet ik nog die ministerraad ertoe zien te bewegen wanneer het zover is om dat contract te laten ondertekenen. Ik vrees dat ik al die ingebouwde constructies over rekening houden met het milieu en een geweldige compensatie aan de bewoners van die gebieden moet laten vallen.'

'Allemaal?'

'Anders heeft het geen zin, want die lui van MELDON zijn echt niet geïnteresseerd in onze benadering van milieuvraagstukken en hoe wij het komende probleem met de bewoners van die gebieden willen oplossen. Bovendien hebben ze grote haast om te beginnen met de exploratie.' Kanhai ging zitten en tuurde met zijn ellebogen op zijn knokke knieën naar de dovende kooltjes.

Adoena trok zijn wenkbrauwen op. 'Dan kan ik je twee dingen adviseren, Remy. Twee zijden van dezelfde medaille.' Hij wachtte af. Adoena zei dergelijke dingen ook om het effect; hij genoot van een tikje melodrama. Zo dadelijk zou hij het wel uitleggen.

'Ga praten met de bewoners van dat gebied en leg ze goed uit dat ze moeten meewerken, misschien zelfs verhuizen. Dat er volop werkgelegenheid komt enzovoort... en voer een goed gesprek met die vertegenwoordigers van MELDON. Dat ze niet met een onoverbrugbaar contract komen opdagen waardoor de onderhandelingen lang en stroef zullen verlopen. Hun kolossale onderzoeksprogramma is trouwens al passé. Wat je nu moet doen is puur denkwerk om alle partijen tevreden te stellen: bewoners van dat gebied, MELDON, de Assemblee en de totale ministerraad.'

'Wat de bewoners van dat gebied betreft heb ik dringend jouw medewerking nodig, Paul. Je kent die mensen goed. Je weet hoe ze over deze kwestie denken, en je bent ook nog voorzitter van hun belangenorganisatie, vandaar dat ik nu ook hier ben!'

Adoena krabde zich over zijn grijze kroezige haardos. Zijn ogen vernauwden zich en hij wiebelde met zijn hoofd. Het was even stil, terwijl hij probeerde zich te concentreren. 'Luister no, dat is nogal logisch maarre... eh... wat verdien ik eraan!? Begrijp me alsjeblieft niet verkeerd, hoor. Ik ga me verschrikkelijk moeten inzetten voor iets waar ik persoonlijk niets aan heb. Ik... Ik heb geen ene moer aan enkele welgemeende woorden of een schouderklopje... man, je begrijpt me toch?'

Kanhai knikte. Dit had hij wel verwacht. Voor hem was het geen verrassing dat Adoena zo zou reageren. Ze zwegen een poosje. Adoena raapte een tang op en gaf een brandend houtblok een duw. Vonken spatten omhoog als een zwerm sprankelende wespen.

Remy werd verblind door het vuur, zag Adoena vaag als een schim tussen de schaduwen. Het Assembleelid betrapte zich erop dat hij, voor de zoveelste keer in het laatste half jaar, zat te denken dat Adoena misschien nog kwaad was, omdat hij twee jaar geleden plotseling door de president van de republiek was ontslagen als regeringsadviseur; hij was als onbetrouwbaar gebrandmerkt.

Kanhai herinnerde zich, ook voor de zoveelste keer, de huishoudelijke vergaderingen van de Assemblee, de zeeën van twijfelachtige verklaringen en roddelpraat van getuigen zonder naam en gezicht, de opschudding in de pers toen men erachter kwam dat Adoena eens een behoorlijk bedrag onder de tafel had gekregen van een maatschappij voor houtconcessies in het Brokopondogebied. Hij had dat altijd ontkend, en had toen bedankt als voorzitter van enkele commissies. Een niet-aflatend spervuur van laster en haat en ingezonden stukken in de krant waren hem te veel geworden. Om er op zo'n manier als voorzitter van al die commissies af te komen was erger dan de baan zelf, hoe dapper sommige partijgenoten hem achteraf ook hadden gesteund. Hij hield zich nu alleen maar bezig met een organisatie die opkwam voor de belangen van de binnenland-bewoners en zijn eigen houtconcessie.

'Ik zie waar je heen wilt, geloof ik,' zei Kanhai ten slotte met een diepe zucht.

Ze spraken nog een uur, toen Adoena een blik op zijn horloge wierp en luid geeuwde. Kanhai schonk hem een gespannen glimlach en de twee mannen schudden elkaar de hand.

Toen Kanhai vertrok zag hij Adoena tegen het vuurschijnsel afgetekend, met zijn rug naar de deur, zijn schouders gebogen. Terwijl hij nog zo stond, knalde er opeens een schot, niet ver vandaan; de echo weerkaatste tegen het bos aan de overkant van de rivier. Het was een alledaags geluid in het bos; hoogstwaarschijnlijk was het een jager, want op deze uren schoot men veel op herten, konijnen en ander wild. Adoena reageerde niet.

Kanhai haastte zich naar zijn vakantieverblijf, een witgeschilderd huis op neuten, een halve kilometer verwijderd van de kleine woning waar Adoena verbleef als hij in het dorp vertoefde. Op enkele meters afstand stond een reusachtige kankantriboom.

Het hele eind naar zijn onderkomen werd hij geschaduwd, maar hij merkte het dit keer nauwelijks. Hij dacht aan het moeizame gesprek dat hij over enkele weken zou voeren met die Canadezen en de bewoners van het gebied. Hij was nu verzekerd van de medewerking van Adoena, maar diens hebzucht bezorgde hem kopzorgen.

Adoena wilde dollars zien!

2

Het rapport van de commissie over de overeenkomst van de Surinaamse overheid met MELDON was een degelijk document, vooral in de ongecorrigeerde vorm waarin het in grote haast Kanhais bureau bereikte. In de gedrukte vorm, die pas over een paar weken klaar zou zijn, zou het rapport aanzienlijk minder lijvig worden, maar waarschijnlijk ook onleesbaarder. Daarbij zou het hier en daar afgezwakt zijn doordat de samenstellers zich op het laatste moment weer hadden bedacht. Het was noodzakelijk dat Kanhai de meningen over de eerste versie – alleen voor partijgenoten – onder ogen kreeg. Niet dat de gedrukte versie een veel grotere verspreiding zou hebben. Zelfs dit werkje droeg het stempel ‘Vertrouwelijk’.

Het was lang geleden dat ‘geheimschrijverij’ van de overheid Kanhai ook maar enigszins had kunnen amuseren, maar nu kon hij een wrang glimlachje niet onderdrukken. Natuurlijk was de hele overeenkomst topgeheim, maar als het iets meer dan een jaar geleden klaar zou zijn geweest, dan had iedereen in het land erover te horen gekregen en zouden er passages in de kranten zijn gepubliceerd. Hij kon zo al twee leden van de oppositie bedenken, die vast van plan waren geweest dat rapport te gebruiken om hem de grond in te boren – of zelfs delen uit de overeenkomst lichten die op een of andere manier voor hun doel konden worden gebruikt.

Toen hij de bladzijden langzaam omsloeg, werd het hem wel duidelijk dat het rapport toch nauwelijks geschikt zou zijn geweest voor een verkiezingscampagne. Het grootste deel was puur technisch en duidelijk geschreven door staf-adviseurs en niet door leden van de commissie zelf. Het publiek raakte er misschien van onder de indruk, maar waar het eigenlijk over ging zou bij hen onbegrijpelijk overkomen. Het rapport zou, en dat was nogal logisch ook, aan de oppositie worden voorgelegd, maar pas op het strategisch juiste moment.

Zijn gedachten gingen twee jaar terug, toen hij voor het eerst kennismakte met Arnold Grünberg en Jack Watson, twee Canadese ingenieurs van een maatschappij die goud-exploraties deed in tal van landen. De onderneming had enorme belangstelling voor Suriname vanwege de vele goud-voorraden. Dat goud werd door de jaren heen uit de grond gehaald door goudzoekers uit eigen land en door Braziliaanse garimpeiros die in groepen werkten of voor kleine maatschappijen in de hoofdstad. De Canadezen vonden dat het hoog tijd werd voor grootschalig onderzoek. Als de resultaten gunstig waren, wilden ze op korte termijn een aanvang maken met de exploratie van een grote goudmijn in het land. Dat onderzoek was inmiddels met succes afgerond.

Na te zijn benoemd tot voorzitter van de commissie, maakte Kanhai onmiddellijk een begin met aftastende gesprekken. Er volgden weken van intensieve besprekingen waarbij hij telkens advies vroeg aan deskundigen in eigen land die hij kon laten opsporen. Het was in het begin een komen en gaan van dat soort lui. Hij las hun rapporten en aanbevelingen, die elkaar op tal van punten tegenspraken en vol stonden met eigen ideeën over hoe men de zaken aan zou willen pakken.

Toen kwam hij in contact met Robert Zalman. Hij maakte kennis met deze Canadees op een regenachtige woensdagochtend op het terras naast het zwembad van hotel Torarica. De vorige dag had Jim Cooper een afspraak met Zalman gearrangeerd. Twee weken terug was hij door Cooper, het hoofd public relations van MELDON, ervan op de hoogte gebracht dat Zalman Suriname zou bezoeken in het kader van de besprekingen tussen het bedrijf en de Surinaamse overheid. ‘Hij is in de directie van MELDON een belangrijke figuur,’ had Cooper hem verteld, toen hij naar meer informatie vroeg over de Canadees. ‘Hij is een van de personen die samen met anderen MELDON heeft opgericht na een fusie tussen Mechanic Gold Compagnie en Donaldson en Brothers. Vandaar de samenvoeging MELDON.’ Dit laatste was overbodig, want dat had Kanhai allang kunnen opmaken uit de eerste informatie waarover hij beschikte kort nadat hij tot voorzitter van de goudcommissie was benoemd. – De Wakamijn in Suriname wordt volgens verwachting het belangrijkste bezit van MELDON in Zuid-Amerika. De mijn staat

nu reeds officieel geregistreerd onder de naam Waka Goldmines NV, die een dochteronderneming is van MELDON. Hieruit kon hij concluderen dat de Canadezen snel en zakelijk bezig waren met hun plannen om hun activiteiten in Suriname te realiseren. Als de overeenkomst getekend was, zouden ze meteen starten met de verschepping van hun materieel naar het land en het opzetten van de bedrijfslocatie. Het was dus zaak om zo snel mogelijk tot overeenstemming te komen met de Canadezen en daarvoor was de goudcommissie onder zijn leiding de aangewezen instantie. Hij zou blij zijn als deze verantwoordelijke job achter de rug was en hij zijn aandacht kon gaan besteden aan andere zaken. In de eindfase naar de ondertekening toe ging hij spannende en enerverende weken tegemoet. Daar twijfelde hij niet aan.

Toen hij de lobby van het hotel binnenstapte werd hij uitbundig begroet door Cooper, die vertelde dat Zalman bij het zwembad op hem wachtte. Toen ze daar aankwamen stond er iemand op van een van de stoelen. Met een uitstekende hand kwam hij schuins op Kanhai aflopen. 'Mag ik je voorstellen aan meneer Zalman,' zei Cooper met een brede lach. Robert Zalman was een lange, robuust gebouwde man met een innemend nogal pafferig oud gezicht met grove lijnen. Hij had staalblauwe ogen die hem vriendelijk aankeken. Zijn handdruk was stevig. Beide mannen namen plaats. Cooper verontschuldigde zich en wandelde naar achteren. 'Wat wilt u drinken,' vroeg de Canadees joviaal en wenkte een kelner, die tegenover het tweetal afrekende met een mollige Creoolse dame. Kanhai bestelde een pils. Zalman had een cognacglas voor zich op de tafel staan, half gevuld. De Canadees had vreemd genoeg een zachte, beschaafde stem die niet combineerde met zijn reusachtige voorkomen. 'Ik heb geruime tijd uitgekeken naar deze ontmoeting met iemand die dicht bij het vuur staat wat de onderhandelingen betreft. U hebt op papier gezien hoe wij de zaak willen aanpakken in uw land.' Zalman was even stil en keek hem strak aan. Eindelijk zei hij: 'Het wordt een enorme investering. U hebt geruime tijd besprekingen gevoerd met de vertegenwoordigers van MELDON. Ik heb begrepen dat er enige onduidelijkheden zijn tussen beide partijen. Vandaar mijn komst naar Paramaribo om alles glad te strijken en het verdere verloop in goede banen te leiden. Ik blijf enkele dagen hier en ik hoop dat ik zal slagen in mijn opzet. Eerlijk gezegd laat ik dat formele gedeelte over aan anderen. U bent voorzitter van de onderhandelingscommissie en u hebt zonder twijfel het laatste woord.'

'Nou ja, het laatste woord wat de onderhandelingen betreft, maar de uiteindelijke beslissing om tot zaken over te gaan ligt bij de staatsraad, de ministerraad en de president van de republiek.'

De Canadees sloot voor een kort moment zijn ogen, opende die weer en keek hem toen ernstig aan. 'We stellen het op prijs dat alles snel in orde komt. Onze wensen en verlangens zijn zwart op wit reeds een aantal maanden in uw bezit. Het wordt een goede deal. Laat er rustig uw gedachten over gaan.' Zalman nam een korte adempauze, toen de kelner het glas bier voor Kanhai op tafel zette. 'Alstublieft, meneer.'

'Bedankt,' antwoordde hij afwezig.

Zalman hief zijn glas. Op het moment dat ze toastten zag hij heel eventjes een vertrouwelijke blik in de blauwe ogen van de Canadees. 'Ik wil iets met je afspreken. Iets dat niemand aangaat.'

Remy boog zich nieuwsgierig naar voren. De ogen van Zalman waren strak in de zijne gericht. Hij koos zijn woorden met zorg.

'Voor wat hoort wat; zo gaat dat eraan toe in de grote zakenwereld. Als deze deal binnen de door ons verlangde termijn gesloten wordt en tegemoetgekomen wordt aan onze verlangens laat ik als beloning... driehonderdduizend Amerikaanse dollars op je rekening bijschrijven.'

'Maarre meneer, ik... ik...,' stamelde Remy geshockeerd.

De Canadees keek hem een ogenblik geamuseerd aan en barstte toen in luid geschater uit. 'Kom, kom,' zei hij toen hij weer een beetje tot zichzelf was gekomen. 'Dat is een grapje hoor, maar ik wil wel een afspraak met je maken voor vanavond.'

De stem van Zalman klonk weer ernstig. 'Dan kunnen we ons buigen over de deal en hopelijk flink opschieten hoe we verder moeten.'

Kanhai slikte en sloeg zijn ogen neer. Verward dacht hij nog na over de woorden van de Canadees.

'Jullie leven in een heel mooi land, ook een prachtig hotel hier...' De woorden van Zalman gingen als wind langs zijn oren. Helemaal afwezig zat hij erbij. Hij was opgelucht en blij toen de man na een poosje zei dat hij nog wat te bespreken had met Cooper. Quasi-verontwaardigd zei Zalman nog: 'Waar zit die verdomde kerel in hemelsnaam? Oh, ik zie hem.' Zalman stond op van zijn stoel en gaf Remy een stevige handdruk.

Toen het Assembleelid na een poosje naar huis reed barstte hij pas in lachen uit. Die verdomde Zalman had echt gevoel voor een eigenaardig soort humor. Grinnikend manoeuvreerde hij zijn zes jaar oude Datsun door de drukke straten.

Veel later, het was al vijf uur in de middag, dacht hij weer aan die joke van de Canadees. De stem van die kerel had op dat moment doodernstig geklonken. Hij was zich een hoedje geschrokken en had dat echt niet verwacht. Hij moest zichzelf eerlijk bekennen, terwijl hij onder zijn manjaboom in zijn hangmat lag, slechts gekleed in een boxer-short en met een glas ijskoud bier in zijn hand, dat het bedrag meer dan welkom zou zijn geweest.

Er verscheen een diepe rimpel in zijn voorhoofd. Peinzend staaarde hij door de gebladerde takken naar de strakblauwe hemel. Ergens op het erf viel met een luide plof een gele manja op de grond.

3

Die avond na een diner in de vip-room van het gerenommeerde Chinese restaurant Chi Min bespraken ze het voorstel van MELDON. ‘Volgens een ruwe schatting kan je rekenen op meer dan duizend arbeidsplaatsen als het bedrijf volop draait. De staat Suriname kan op jaarbasis twaalf tot vijftien miljoen Amerikaanse dollars belasting aan de goudwinningactiviteiten van MELDON verdienen. De inkomsten van Suriname zullen gestadig toenemen vanwege de goede wereldmarktprijs van goud. We beginnen met de exploitatie van één mijn. Als deze uitgeput raakt, zijn er nog vier andere die nu al in kaart zijn gebracht. Ook zullen we uitkijken naar andere mijngebieden,’ zei Robert Zalman zakelijk.

‘En wat gebeurt er met het gebied als deze is uitgemijnd?’ vroeg Kanhai met een frons.

‘Uit ervaring weten we hoe we dat aanpakken. In het gebied in het zuiden van Mali zijn er diepe groeven van bijna honderd meter ontstaan. Op de hoge bergwanden in dat land hebben we gras geplant om instortingsgevaar te voorkomen. Na verloop van het contract in dat land zijn we van plan de groeven dicht te gooien. Ook is er een mogelijkheid om de groeven te verbinden met kanalen en rivieren, zodat ze vollopen met water. Dezelfde werkwijze kunnen we eventueel ook toepassen in Suriname.’

‘En hoe staat het met de training van onze mensen om bepaalde taken goed te kunnen uitvoeren?’

‘Dat komt ook dik in orde. Neem bijvoorbeeld het materieel dat we gaan inzetten. De lokale krachten krijgen volop de gelegenheid om getraind te worden in het bedienen van zwaar materieel en ook om deze caterpillars, draglines en ander zwaar materieel te repareren.’

De uren vlogen voorbij. Toen Kanhai op zijn horloge keek zag hij dat de wijzers op kwart voor twaalf stonden.

‘We moeten opstappen,’ zei de Canadees. ‘Wat je te doen staat is overleggen met de andere commissieleden en het in die richting leiden dat er op enkele kleine wijzigingen na, die ik nogal logisch van jullie zijde verwacht, binnen enkele maanden koppen met spijkers kunnen worden geslagen. En... wat ik je vanmorgen voorhield... tussen ons gezegd – dat was helemaal geen joke... dat geld krijg je!’

De wenkbrauwen van Kanhai gingen de hoogte in, steeds hoger, en zijn mondhoeken begonnen te beven. Verbouwereerd keek hij Zalman aan en schoof zenuwachtig heen en weer op zijn stoel. ‘Daar begin je weer met...’

‘Nee! Dit keer is het geen joke... ik meen het! Er moet toch iets tegenover al dat tijdrovende werk staan?’ Zijn stem daalde een octaaf. ‘Je moet het beschouwen als eh... commissiegeld. Je wordt trouwens toch ook betaald voor al het werk dat je via de commissie voor jouw overheid doet. Ik strijk ook een bedrag op, betaald door de maatschappij voor het zo goed mogelijk uitdragen, uitbreiden en verdedigen van haar belangen.’ Zijn ogen blikten in die van Kanhai. Ze waren open en eerlijk. ‘De komende dagen dat ik hier ben wil ik wel dat we opschieten met de onderhandelingen. En... ik heb nog een verrassing voor je. Direct na mijn aankomst in Canada zorg ik ervoor dat een retourticket van MELDON voor jou in orde wordt gemaakt voor een bezoek aan de maatschappij. Dan kan je met eigen ogen zien hoe MELDON de zaken aanpakt. Ook het hotel wordt voor je betaald.’

Remy wist niet wat te antwoorden en zweeg strategisch voor enkele minuten, terwijl Zalman aan zijn whisky nipte. In zijn hoofd speelde zich een felle discussie af. – Dat geld is meer dan welkom, maar stel dat dit uitlekt, dan zal het door die kerels van de oppositie meteen worden uitgelegd als het aannemen van een enorme ‘tjuku’ – geld onder de tafel. Verdorie, en dat is ook zo! Ze gaan me killen en verklaren dat ik een ordinaire corrupte boef ben. Ai mi boi, ik ben bezig te bezwijken voor dingen die ik vroeger met anderen heftig heb bestreden.’ Hij trommelde zenuwachtig met zijn vingers

op de tafel en er verscheen een diepe rimpel op zijn voorhoofd. – God, hoe moet ik dit aanpakken? Ik kan ook de stoere eerlijke jongen uithangen en die dollars weigeren. Jezus, ik weet het niet meer... Hij zuchtte diep.

De tijd die Kanhai ter beschikking stond om het met zich zelf uit te vechten was bijna verstreken.

Alsof de man van MELDON zijn gedachten had gelezen, zei die opeens: ‘Je maakt je nu zorgen over hoe anderen erover zullen denken, maar je moet één ding niet vergeten. Dit is iets persoonlijks tussen jou en mij! Niemand buiten mij om weet van dit voorstel. In mijn land zorg ik ervoor dat je een rekening kunt openen waar dat geld op gestort kan worden. Het kan ook op een bank in Miami, dat is dichterbij Suriname. Die beslissing laat ik aan jou over. Denk er goed over na.’

Kanhai produceerde een onzekere glimlach, worstelend met de gedachte of hij in zou gaan op dit aanlokkelijke voorstel of niet.

Zalman gaapte opeens demonstratief en keek op zijn horloge.

Kanhai begreep hem volkomen. ‘Ik ga opstappen, het is een lange avond geworden.’

Zalman keek hem kameraadschappelijk aan. ‘Inderdaad, en je weet nu wat je te doen staat. Zorg dat alles goed en snel verloopt.’

De Surinamer stond vermoeid op van zijn stoel. Zalman sloeg met een vriendschappelijk gebaar zijn hand op de schouder van Remy. ‘En wanneer kunnen we het gebied bezoeken?’

‘Schikt het je zondag?’

Zalman knikte van ja. ‘En hoe laat spreken we af voor morgen?’

‘Tegen een uur of vijf in de middag?’

‘Dat lijkt me prima. Ik vertrek over vier dagen en overmorgen lijkt mij trouwens een prima dag om het gebied te bezoeken, dan is het zondag, heerlijk om een beetje in de natuur te vertoeven.’

Kanhai lag in zijn hangmat onder de manjaboom na te denken over het laatste gesprek dat hij enkele dagen geleden gevoerd had met die topman van MELDON.

Driehonderdduizend keiharde Amerikaanse dollars binnenkort op een bankrekening en ook nog een trip naar Canada.

Hij betrapte zichzelf erop dat in het uurtje dat hij onder de koele schaduw van de manjaboom doorbracht honderden plannen bij hem opkwamen wat hij met dat geld zou doen – als het inderdaad zover kwam. Hij moest er alleen voor zorgen dat het contract met de maatschappij in haar voordeel uitviel, dan zou hij dat bedrag als ‘commissie’ ontvangen.

Commissie!? Hij glimlachte ironisch; dit was niets anders dan smeergeld! Velen hadden dat voor hem gedaan en waren er beter van geworden. – Verdomme, waarom hij ook niet? Hij kauwde nerveus op zijn lippen en zuchtte diep. Zijn gewetensbezwaren liet hij maar varen. Hij balde zijn vuisten en fronste. Nu al was hij ervan overtuigd dat, als hij dat voorstel verwierp, het hem later verschrikkelijk zou spijten.

Hij suste zijn geweten met de gedachte dat MELDON volop voor werkgelegenheid zou zorgen en dat de Surinaamse overheid aan belastingen een aardig bedrag zou binnenkrijgen. Zo simpel lag het!

Toen hij zich een half uur later met een zucht uit zijn hangmat hees, stond het voor hem vast dat hij het zou doen. Met samengeknepen lippen en toch nog met een zenuwachtig gevoel van binnen liep hij naar voren. – Na een frisse douche ga ik op mijn gemak weer dat contractvoorstel voor de zoveelste keer doornemen.